

باسمه تعالی

نام و نام خانوادگی:		نام درس: علوم و فنون ادبی (پایه دوازدهم - خرداد)	
نام دبیر:		تاریخ امتحان:	مدت امتحان:
ردیف	(پاسخ سؤالات حتما در پاسخنامه وارد شود)	بارم	
الف	تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی	۴	
۱	اولین کسی که در ایران به نوشتن نمایش‌نامه فارسی پرداخت، که بود؟	۰/۱۵	
۲	مهم‌ترین اثر قائم مقام فراهانی چیست؟	۰/۲۵	
۳	از منظومه اثر نیما یوشیج به عنوان بیانیه شعر نو یاد می‌شود.	۰/۲۵	
۴	هدف انجمن ادبی خاقان چه بود؟	۰/۱۵	
۵	دو مورد از درون‌مایه‌های شعر انقلاب اسلامی را نام ببرید؟	۰/۱۵	
۶ از بارزترین شاخصه‌های زبان شعر عصر بیداری است.	۰/۲۵	
۷	شاعران دوره مشروطه که به زبان مردم کوچه و بازار شعر می‌گفتند، به کدام قالب شعری رغبت بیشتری داشتند؟ الف) قطعه ب) چهارپاره ج) قصیده د) مثنوی	۰/۲۵	
۸	دو دلیل از دلایل کم توجهی شاعران عصر بیداری به کاربرد جمله‌ها و ترکیب‌های زبانی را بنویسید.	۱	
۹	دو ویژگی نثر دوره معاصر در سطح ادبی را بنویسید.	۰/۱۵	
ب	موسیقی شعر	۶	
۱۰	کدام گزینه درست است؟ الف) اوزان همسان از تکرار یک‌نواخت دوپایه آوایی حاصل می‌شود. ب) اوزان ناهمسان از تکرار متناوب دو پایه آوایی حاصل می‌شود. ج) در شعر پارسی، اوزان دلنشین و گوش‌نوازی وجود دارد که نظمی ناهمسان دارند. د) در اوزان همسان دولختی «وزن‌واژه‌ها» ناهمگون و غیر تکراری‌اند.	۰/۲۵	

۰/۱۵	با توجه به جمله‌های زیر، واژه درست را از داخل پرانز انتخاب کنید. الف) هجای دوم واژه در شعر را می‌توان طبق اختیار شاعری، کوتاه تلفظ کرد. (خدایی - آهوئی)	۱۱
۰/۲۵	ب) طبق اختیار هجای پایانی بیت را همیشه بلند محسوب می‌کنیم. (وزنی - زبانی)	۱۲
۰/۱۵	از میان دو بیت زیر کدام بیت وزنی ناهمسان دارد؟ الف) دل نیست کبوتر که چو برخاست، نشیند از گوشه بامی که پریدیم، پریدیم ب) ای سرو بلند قامت دوست وه وه! که شمایلت چه نیکوست	۱۳
۱	ترکیب «شمع آجین» را یکبار با حذف همزه و یکبار بدون حذف همزه تقطیع کنید و علامت‌های هجایی آن را در زیر آن قرار دهید. الف) بدون حذف همزه ب) با حذف همزه	۱۴
۰/۱۵	در کدام بیت اختیار وزنی قلب دیده می‌شود؟ الف) دلا تاکی در این زندان، فریب این و آن بینی / یکی زین چاه ظلمانی برون شو تا جهان بینی ب) عیب رندان مکن ای زاهد پاکیزه سرشت که گناه دگران بر تو نخواهند نوشت ج) کیست که پیغام من به شهر شروان برد یک سخن از من بدان مرد سخندان برد د) گشت یکی چشمه ز سنگی جدا غلغله‌زن، چهرنما، تیز پا	۱۵
۱/۱۵	در بیت «آتش است این بانگ نای و نیست باد/ هر که این آتش ندارد نیست باد» اختیارات زبانی را بیابید و آن‌ها را بنویسید.	۱۶
۱/۱۵	بیت زیر را تقطیع کنید و وزن‌واژه‌های آن را نیز بنویسید. ای غایب از نظر به خدا می‌سپارمت جانم بسوختی و به دل دوست دارمت	۱۷
۶	زیبایی‌شناسی	ج
۰/۱۵	در همه گزینه‌ها به جز گزینه آرایه اسلوب معادله یافت می‌شود.	۱۸

	<p>خود شکن آینه شکستن خطاست</p> <p>مر زبان را مشتری جز گوش نیست</p> <p>مگسی کجا تواند که بیفکند عقابی</p> <p>ریاضت کش به بادامی بسازد</p>	<p>الف) آینه گر نقش تو بنمود راست</p> <p>ب) محرم این هوش جز بی هوش نیست</p> <p>ج) دل من نه مرد آن است که با غمش برآید</p> <p>د) مرا کیفیت چشم تو کافی است</p>	
۰/۵	<p>در بیت « با آن که جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت » کدام آرایه یافت نمی شود ؟</p> <p>الف) تلمیح ب) تضاد ج) لفّ و نشر د) تناسب</p>	۱۹	
۰/۵	<p>در بیت « دستم نداد قوت رفتن به پیش دوست چندی به پای رفتم و چندی به سر شدم »</p> <p>بین کدام واژه‌ها آرایه تناسب وجود دارد ؟</p>	۲۰	
۰/۵	<p>در بیت « بدین شکسته بیت الحزن که می آرد نشان یوسف دل از چه زنخدانش » آرایه تلمیح را مشخص کنید و درباره آن توضیح دهید .</p>	۲۱	
۰/۵	<p>در کدام یک از ابیات زیر آرایه تضمین وجود دارد ؟</p> <p>الف) چشم حافظ زیر بام قصر آن حوری سرشت شیوه جنات تجری تحتها الأنهار داشت</p> <p>ب) کوه کندن فرهاد نه کاری است شگفت شور شیرین به سر هر که فتد، کوهکن است</p>	۲۲	
۳	<p>آرایه‌های « حس آمیزی، ایهام، حسن تعلیل، اغراق، ایهام تناسب، تناقض » را در هر یک از ابیات زیر مشخص کنید.</p> <p>الف) کیست حافظ تا نوشد باده بی آواز رود عاشق مسکین چرا چندین تجمل بیدش</p> <p>ب) خروش آمد از باره هردو مرد تو گفتی بدرید دشت نبرید</p> <p>ج) جنبش گهواره خواب طفل را سازد گران از تزلزل، بیشتر محکم شود بنیان ما</p> <p>د) چون شبم اوفتاده بدم پیش آفتاب مهرم به جان رسید و به عیوق بر شدم</p> <p>ه) تویی بهانه آن ابرها که می گریند بیا که صاف شود این هوای بارانی</p> <p>و) از صدای سخن عشق ندیدم خوشتر یاد گاری که در این گنبد دوآر بماند</p>	۲۳	

۰/۱۵	<p>در کدام بیت آرایه تضاد دیده می شود؟</p> <p>الف) امیدها در دام حرمان درد می شد بازار گرم عاشقی ها سرد می شد</p> <p>ب) نیست صائب، چاه و زندان بر دل من ناگوار همچو یوسف می فزاید، عزت از خواری من</p>	۲۴
۴	تحلیل متن (شعر و نثر)	۵
۲	<p>متن زیر را بخوانید و با توجه به آن، به پرسش ها پاسخ دهید.</p> <p>غلغلی انداختی در شهر تهران ای قلم خوش حمایت می کنی از شرع قرآن ای قلم گشت از برق تو ظاهر نور ایمان ای قلم مشکلات خلق گردد از تو آسان ای قلم</p> <p>نیستی آزاد در ایران ویران ای قلم</p> <p>الف) یک ویژگی زبانی بیابید و بنویسید ب) یک آرایه بدیع لفظی و یک آرایه بدیع معنوی بنویسید. ج) یک ویژگی فکری شعر فوق را بنویسید.</p>	۲۵
۲	<p>متن زیر را بخوانید و آن را از نظر قلمرو ادبی و زبانی تحلیل نمایید. (برای هر قلمرو دو مورد)</p> <p>دشمن در برابر ایمان جنود خدا، متکی به ماشین پیچیده جنگ است. از همان نخستین ساعات فتح، هواپیماهای دشمن مظهر پندارهای باطل او هستند، حال آن که در معركة قلوب مجاهدان راه خدا، آرامشی که حاصل ایمان است حکومت دارد و به راستی دشمن حیرت زده است؛ چگونه ممکن است که کسی از مرگ نهراسد؟ کجا از مرگ می هراسد آن کس که به جاودانگی روح در جوار رحمت حق آگاه است؟ و این چنین، اگر یک دست تو نیز هدیه راه خدا شود، باز هم با آن دست دیگری که باقی است به جبهه ها می شتابی. وقتی که اسوه تو آن تمثیل مطلق وفاداری، عباس بن علی (ع) باشد، چه باک اگر هر دو دست تو نیز هدیه راه خداد شود؟</p>	۲۶
موفق باشید (جمع بارم ۲۰ نمره)		